

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

Aan de dames en heren,
leden van de gemeenteraad

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

ONDERWERP
Plan van aanpak implementatie omgevingswet

DATUM
6 december 2016
Verzonden: 6-12-2016

BIJLAGEN
1

BEHANDELD DOOR
T (Tima) van der Linden

TELEFOONNUMMER
043 350 7130

ONZE REFERENTIE
2016-40114

E-MAILADRES
tima.van.der.linden@maastricht.nl

FAXNUMMER
043 - 350 5149

UW REFERENTIE
--

Geachte raadsleden,

Het college heeft het 'plan van aanpak implementatie Omgevingswet' vastgesteld. Het collegebesluit met het plan van aanpak is als bijlage toegevoegd. Dit plan van aanpak is vooral een stappenplan waarmee de gemeente uitvoering geeft aan het wetsvoorstel Omgevingswet zoals dat in maart 2016 door de Eerste Kamer is aangenomen. Een beweging naar eenvoudiger regels en meer ruimte om samen met inwoners en bedrijven integrale keuzes te maken over de inrichting van de fysieke leefomgeving. De verwachte inwerkingtreding is voorjaar 2019. De Omgevingswet gaat over het eenvoudiger en beter organiseren van alles wat kan en mag in de fysieke leefomgeving. Nationaal, provinciaal en op lokaal gemeentelijk niveau. In het voorjaar van 2019 wordt van gemeenten verwacht dat zij klaar zijn om te werken volgens de Omgevingswet.

Er wordt nog volop aan de Invoeringswetten van de Omgevingswet en de regels die daarbij horen gewerkt. Dat betekent dat dus ook nog niet precies bekend is wat de impact op de gemeente uiteindelijk zal zijn. Maar het college wil daar niet op wachten en heeft een plan van aanpak opgesteld om nu al aan de slag te gaan, 'in de geest van de Omgevingswet' zoals die nu is opgesteld. Het college wil het implementatieproces van de Omgevingswet ook aangrijpen als kans om de gemeentelijke ambities op gebied van deregulering aan te scherpen, werkprocessen zo integraal mogelijk maken en te zorgen voor goede aansluiting op initiatieven uit de samenleving. Dat vraagt om een heldere visie op hoe wij als gemeente willen omgaan met de implementatie van en het werken volgens de Omgevingswet.

Plan van aanpak

In het plan van aanpak is vooral het proces beschreven dat ervoor zorgt dat de gemeente Maastricht bij invoering in 2019 voldoet aan de wettelijke vereisten die de Omgevingswet gemeenten oplegt. Tegelijk moeten dan de belangrijkste waarden uit de omgevingswet, waaronder loslaten in vertrouwen, meer onderdeel zijn van de werkwijzen van de gemeente. Daarbij zet de gemeente in dit proces in op vroegtijdige integrale samenwerking en afstemming met de raad, samenwerkingspartners zoals de RUD, GGD en veiligheidsregio en stakeholders in stad en regio. Vanuit deze ambitie tot vernieuwen is in het plan van aanpak opgenomen vanuit welke organisatiestructuur en aan de hand van welke vraagstukken de gemeente de instrumenten, die onderdeel zijn van de Omgevingswet, gaat opstellen. Ook is een planning opgesteld.

Ambitiedocument

Eerste stap in het plan van aanpak is om samen met de raad en de stad, voorafgaand aan het opstellen van de wettelijk verplichte gemeentelijke instrumenten zoals de omgevingsvisie en het

DATUM
6 december 2016

omgevingsplan, eerst een ambitiedocument op te stellen. Dit gebeurt in de eerste helft van 2017 via een interactief proces. Hierin wordt de visie en de ambitie van de raad en de stad aangaande de implementatie van de omgevingswet vastgelegd. Wat zijn de belangrijkste verbeterdoelen in Maastricht, op welke thema's wil de raad dereguleren en hoe gaat zij om met de vrijheden en afwegingsruimte die de wet haar biedt? In de omgevingsvisie kan deze koersbepalende ambitie vervolgens concreet worden uitgewerkt voor de verschillende thema's binnen de fysieke leefomgeving. Doel is om de omgevingsvisie in 2018 door de nieuwe raad te laten vaststellen.

Betrokkenheid raad en stad

We betrekken de raad intensief bij dit proces via raadsinformatiebrieven, een raadswerkgroep en discussiebijeenkomsten met de raad. De raadswerkgroep is in oprichting en zal in januari 2017 via een raadsbesluit geformaliseerd worden. Dan zal ook direct de eerste bijeenkomst plaatsvinden om gezamenlijk de uitgangspunten en betrokkenheid van de raad en de stad in het proces vast te stellen.

De communicatie (en participatie) naar (en van) de Maastrichtse samenleving is een belangrijk onderdeel van het implementatieproces. Bij het opstellen van het ambitiedocument zullen inwoners en initiatiefnemers uit de stad nadrukkelijk worden betrokken. Dit zal plaatsvinden in het voorjaar van 2017 en hierbij is de insteek dat gebruik wordt gemaakt van de werkmethode van het Maastricht-LAB (LABcafé, ontbijtsessies, Stadmakerslunch) en de dialoog wordt gezocht met de buurtnetwerken, belangenverenigingen en samenwerkingsverbanden van o.a. ondernemers.

Hoogachtend,

Gerde van Grootheest,
Wethouder Ruimtelijke Ontwikkeling, Wonen, Natuur en Milieu

Raadsinformatiebrieven

Samenvatting

Het college van B&W heeft het plan van aanpak voor de implementatie van de nieuwe Omgevingswet vastgesteld. Met deze wet worden bestaande ruimtelijke wetten en regels vereenvoudigd en samengevoegd. In de nieuwe Omgevingswet staat samenwerken met inwoners, ondernemers en belangenorganisaties aan een veilige, leefbare en gezonde leefomgeving centraal. Dat vergroot de kwaliteit van de besluitvorming en het draagvlak en leidt tot snellere besluitvorming. Doel is dat de gemeente Maastricht bij invoering in 2019 voldoet aan de wettelijke vereisten die de Omgevingswet gemeenten oplegt. De gemeente Maastricht wil het implementatieproces van de Omgevingswet ook aangrijpen als kans om haar ambities op gebied van deregulering aan te scherpen, werkprocessen zo integraal mogelijk maken en te zorgen voor goede aansluiting op initiatieven uit de samenleving. Daarbij zet de gemeente in dit proces in op vroegtijdige integrale samenwerking en afstemming met samenwerkingspartners en stakeholders in stad en regio.

Beslispunten

1. Akkoord gaan met het plan van aanpak en de daarin opgenomen ambitie om:
 - de implementatie van de omgevingswet vernieuwend op te pakken zodat niet enkel wordt voldaan aan de wettelijke vereisten, maar het proces ook wordt benut als kans om de werkwijze en visie van de gemeente aan te passen aan de geest van de omgevingswet die uitgaat van vertrouwen, vrijheid en verbinding.
 - het implementatieproces te organiseren op het niveau van Maastricht en daarin afstemming en samenwerking te borgen met regionale partners en gemeenten.
2. De portefeuillehouder opdracht te geven om binnen deze kaders de dialoog met de stad en de raad te organiseren om te komen tot een ambitedocument die voor de zomer van 2017 door de raad kan worden vastgesteld.

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 29 november 2016:

Conform.

1. Aanleiding

In 2019 komt er een nieuwe wet: de Omgevingswet. Doel van deze wet is het mooier, gezonder en veiliger maken van de leefomgeving. De nieuwe wet moet de bestaande wetten vervangen en zorgen voor een integrale én gebiedsgerichte benadering. De leefomgeving staat centraal. Een ander uitgangspunt is dat afwegingen zoveel mogelijk op decentraal niveau gemaakt worden. Een kernpunt van het wetsvoorstel is het vroegtijdig samenwerken met de omgeving: inwoners, ondernemers, belangenorganisaties. Als zij inbreng hebben bij de totstandkoming van de omgevingsvisie, het omgevingsplan en grote projecten komt direct alle aanwezige kennis en creativiteit op tafel. Dat vergroot de kwaliteit van de besluitvorming en het draagvlak. Wat uiteindelijk tot snellere besluitvorming leidt.

De Omgevingswet is momenteel nog volop in de maak; volgens planning is in 2019 alle wet- en regelgeving afgerond en zal de omgevingswet in juli 2019 in werking treden. Dat duurt nog even, maar daar hoeft met de voorbereiding niet op te worden gewacht. De Omgevingswet is namelijk niet alleen een integratie van 26 sectorale wetten, maar is ook een cultuuromslag. Meer afwegingsruimte voor gemeenten en een meer integrale benadering, betekent dat gemeenten keuzes over de kwaliteiten van een gebied (nog) beter moet onderbouwen en verschillende belangen en partijen moeten vroegtijdig in het proces worden betrokken. Met de Omgevingswet krijgt de gemeente meer ruimte om in te spelen op veranderende verhoudingen in de samenleving en de rol te kiezen die bij specifieke gebiedsopgaven past. Soms is dat de rol van regisseur, soms die van spelverdeler of soms juist die van scheidsrechter. Daarnaast verplicht de nieuwe omgevingswet gemeenten om alle informatie over de fysieke leefomgeving beschikbaar te stellen via het digitaal stelsel omgevingswet (DSO), een nieuw landelijke systeem waar burgers en ondernemers alle relevante informatie op één plek moeten kunnen vinden. Door deze wijzigingen heeft de Omgevingswet een grote impact op de gemeentelijke besluitvorming, werkprocessen en informatievoorziening, evenals de verhouding tussen raad en het college en de samenwerking met medeoverheden en uitvoeringsdiensten. Op basis van de huidige wetgeving kunnen gemeenten en omgevingsdiensten samen met andere overheden, inwoners, ondernemers en belangenorganisaties zich al voorbereiden op de invoering van de wet.

De gemeente Maastricht wil deze voorbereiding graag in een vroeg stadium starten om invloed te kunnen uitoefenen op de totstandkoming van de omgevingswet en tegelijk via een zorgvuldig en participatief proces op tijd klaar te zijn voor de implementatie van de omgevingswet. Maastricht heeft reeds een aantal belangrijke stappen gezet in het toewerken naar de werkwijze zoals beoogd in de omgevingswet, onder andere door het opzetten van het Maastricht-LAB, het traject zelfsturing, het

invoeren van het Maastrichts Uitdagingsrecht en door deel te nemen aan diverse experimenten in het kader van nu al eenvoudig beter met de nieuwe omgevingswet. Maastricht hoeft dus niet vanaf nul te beginnen met de implementatie van de omgevingswet. Dit plan van aanpak geeft aan op welke wijze de gemeente Maastricht de implementatie van de Omgevingswet wil aanpakken.

2. Context

Het implementeren van de nieuwe omgevingswet is een verplichting voor iedere gemeente. Onder de nieuwe omgevingswet vallen voor gemeenten straks de volgende instrumenten:

- *Omgevingsvisie*

Een samenhangend, strategisch plan voor de leefomgeving. Dat plan richt zich op de fysieke leefomgeving als geheel. De Omgevingswet schrijft voor dat elke gemeente één omgevingsvisie vaststelt.

- *Omgevingsplan*

Eén van de uitgangspunten van de wet is dat gemeenten al hun regels over de leefomgeving bijeenbrengen in één gebiedsdekkende regeling, het omgevingsplan.

- *Omgevingsprogramma's*

Een programma bevat concrete maatregelen voor bescherming, beheer, gebruik en ontwikkeling van de leefomgeving. Met die maatregelen moeten omgevingswaarden of doelen voor de leefomgeving worden bereikt.

- *Omgevingsvergunning*

De omgevingsvergunning toetst vooraf of een bepaald initiatief is toegestaan. De toetsing is zo eenvoudig mogelijk en daardoor duren procedures ook niet onnodig lang. Initiatiefnemers kunnen via één aanvraag bij één loket snel duidelijkheid krijgen voor alle activiteiten die zij willen uitvoeren.

Deze instrumenten komen in de plaats van de reeds bestaande gemeentelijke strategische visies, bestemmingsplannen en verordeningen. Dat betekent dat kaderstellende beleidsvisies zoals de stadsvisie, de structuurvisie, de economische visie en de sociale visie allemaal geheel of gedeeltelijk opgaan in de nieuwe omgevingsvisie. Alle vigerende bestemmingsplannen moeten worden samengevoegd tot één dekkend omgevingsplan. Alle relevante gemeentelijke regels en verordeningen die een relatie hebben met de fysieke leefomgeving dienen hierin een plek te krijgen.

3. Gewenste situatie

Dit plan van aanpak geeft richting aan de gemeentebrede implementatie van de Omgevingswet. Het hoofddoel is uiteraard dat de gemeente Maastricht via dit implementatieproces in 2019 voldoet aan de wettelijke vereisten die de omgevingswet gemeenten oplegt. Dat betekent dat minimaal de

vereiste instrumenten opgesteld worden, waaronder de omgevingsvisie en omgevingsplan en dat alle relevante documenten en regels via het digitaal stelsel omgevingswet op één plek vindbaar zijn. Het is mogelijk om dit via een conservatieve werkwijze te realiseren waarbij slechts datgene dat noodzakelijk is gedaan wordt om aan de vereisten te voldoen.

De doelstelling van de omgevingswet is echter breder en is gericht op het bereiken en in stand houden van een gezonde, veilige en leefbare fysieke leefomgeving en doelmatig beheer en gebruik van die fysieke leefomgeving voor maatschappelijke functies te realiseren. Om dat te bereiken kent de Omgevingswet vier verbeterdoelen:

- het vergroten van de inzichtelijkheid, de voorspelbaarheid en het gebruiksgemak van het omgevingsrecht;
- het bewerkstelligen van een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving in beleid, besluitvorming en regelgeving;
- het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte door een actieve en flexibele aanpak mogelijk te maken voor het bereiken van doelen voor de fysieke leefomgeving;
- het versnellen en verbeteren van besluitvorming over projecten in de fysieke leefomgeving.

De gemeente Maastricht wil het implementatieproces van de omgevingswet aangrijpen als kans om een belangrijke slag te maken om de werkwijze en ambities van de gemeente aan te scherpen en anders vorm te geven zodat voldaan wordt aan deze brede doelstelling en de gemeente straks ook daadwerkelijk handelt in de filosofie van de omgevingswet: vertrouwen als basis, vrijheid en verantwoordelijkheid als doel en verbinden als middel.

De gemeente Maastricht wil het implementatieproces daarom breder aanpakken en naast het voldoen aan de wettelijke vereisten een aantal belangrijke extra doelen bereiken:

- het aanscherpen van de gemeentelijke visies, deze integraler te maken en hierin de ambities op het gebied van deregulering duidelijk te formuleren.
- de werkprocessen zo integraal mogelijk maken en zorgen voor goede aansluiting op initiatieven uit de samenleving.
- in de veranderingen in werkprocessen ook te sturen op gedragsverandering. Afstemming met het gemeentebrede opleidingstraject en strategische personeelsplanning is nodig om de benodigde competenties te versterken.
- vroegtijdige integrale samenwerking en afstemming met samenwerkingspartners en stakeholders in stad en regio

- de gemeente wil dit proces daarnaast gebruiken als ontwikkel- en leertraject voor jonge medewerkers die de potentie en rol hebben om in de toekomst de dragers van het gemeentelijk beleid zijn.

Vanuit deze ambitie tot vernieuwen is in het plan van aanpak opgenomen vanuit welke organisatiestructuur en aan de hand van welke vraagstukken de gemeente de instrumenten, die onderdeel zijn van de Omgevingswet, gaat opstellen. Belangrijk is dat alle relevante disciplines binnen de gemeente en bij samenwerkingspartners zoals de RUD, de GGD en de veiligheidsregio vanaf het begin van het proces betrokken zijn. De procesmanager is samen met het kernteam de verbindende schakel richting zowel de thematrekkers die vertegenwoordigd zijn in de projectgroep, de specialistische werkgroepen op het gebied van digitalisering en juridische aspecten, de regionale partners en de diverse managementteams.

Ook is een planning opgesteld. Op de korte termijn ligt de focus op het beïnvloeden van de inhoud van de wet, de AMvB's, de aanvullingswetten en het invoeringsbesluit. De juridische werkgroep zorgt dat samen met de G32 verbeterpunten worden ingebracht in het landelijke consultatieproces eind 2016 en begin 2017 voor deze documenten die onderdeel uitmaken van de omgevingswet. Parallel hieraan zal voorafgaand aan het opstellen van de wettelijk verplichte gemeentelijke instrumenten zoals de omgevingsvisie en het omgevingsplan in de eerste helft van 2017 eerst een ambitiesdocument worden opgesteld met daarin de visie en de ambitie van de raad en de stad aangaande de implementatie van de omgevingswet. Wat zijn de belangrijkste verbeterdoelen in Maastricht, op welke thema's wil de raad dereguleren en hoe gaat zij om met de vrijheden en afwegingsruimte die de wet haar biedt? Deze discussie wordt gelijktijdig ook gevoerd vanuit de actualisatie van het gemeentelijk welstandsbeleid. Beide processen zullen nauw op elkaar worden afgestemd. In de omgevingsvisie kan deze koersbepalende ambitie vervolgens in 2017 en 2018 concreet worden uitgewerkt voor de verschillende thema's binnen de fysieke leefomgeving. Parallel aan de omgevingsvisie wordt ook het gemeentelijk grond- en vastgoedbeleid geactualiseerd.

Het plan van aanpak is een dynamisch document. Dat betekent dat met enige regelmaat beoordeeld wordt in hoeverre het plan nog actueel is en welke bijstellingen en aanvullingen noodzakelijk zijn.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

Het implementeren van de omgevingswet draagt bij aan een veilige, gezonde en leefbare leefomgeving. Doordat in zowel de omgevingsvisie als in het omgevingsplan op integrale wijze deze

thema's worden verbonden aan de inrichting en het gebruik van de fysieke leefomgeving wordt het belang van deze thema's nog beter geborgd.

Op het gebied van milieuwetgeving krijgt de gemeente door de invoering van de omgevingswet meer bestuurlijke afwegingsruimte om flexibel en gebiedsgericht met de normering om te gaan. Dit betekent dat de gemeente nog beter in staat is om maatwerk te bieden in kwetsbare en juist ook in minder kwetsbare gebieden.

5. Effect op de openbare ruimte

Niet van toepassing.

6. Personeel en organisatie

Dat het implementatieproces van de omgevingswet veel inzet van personeel zal vergen staat vast. De implementatie is qua impact vergelijkbaar met de decentralisaties in het sociale domein en de implementatie van de WABO, maar is qua reikwijdte breder aangezien het alle aspecten die bijdragen aan een veilige, gezonde en leefbare leefomgeving betreft. In het plan van aanpak is nu inzichtelijk gemaakt welke uren er tot vaststelling van het ambitiesdocument gemaakt gaan worden. Dit is afgestemd met de relevante managers en opgenomen in capaciteitsplanningen. Daar waar het rendabele medewerkers betreft zijn hier financiële middelen voor gereserveerd. Aangezien de inzet in het verdere proces sterk afhankelijk is van het door de raad gekozen ambitieniveau zal in de kaderbrief in 2017 en de begroting voor 2018 een uitgebreide raming en businesscase worden opgenomen.

Dat de implementatie van de omgevingswet ook op de lange termijn gevolgen zal hebben voor de personele organisatie en bekostigingsstructuur daarvan staat vast. Zeker op het gebied van vergunningsverlening, toezicht en handhaving zal door het verminderen van het aantal vergunningen en daaraan gekoppelde legesinkomsten de organisatiestructuur en daaraan gekoppelde bekostigingsstructuur sterk veranderen. Het is op dit moment echter nog te vroeg in het proces om deze personele en daaraan gekoppelde financiële impact weer te geven. Bovendien hangt ook dit nauw samen met het ambitieniveau dat door de raad wordt gekozen.

7. Informatiemanagement en automatisering

De omgevingswet is op informatiemanagement en automatiseringsvlak een enorme uitdaging. De impact op processen, gegevens, applicaties en infrastructuur is erg groot. Andere transitietrajecten hebben geleerd dat de veranderingen op bovengenoemde aspecten niet of niet goed door te voeren

zijn zonder een duidelijk beeld te hebben van de huidige situatie. Het domein van de toekomstige omgevingswet raakt tenminste 5 organisatieonderdelen en kent een groot aantal externe ketenpartners. Hoe deze ketenprocessen er op dit moment uitzien, hoe de informatiestromen lopen, welke applicaties gebruikt worden in huidige processen en welke gegevensuitwisselingen tussen welke ICT-componenten plaatsvinden is nu nog onvoldoende in beeld. Daarbij is nu al duidelijk dat van uit de omgevingswet eisen gesteld gaan worden aan koppelingen met bijvoorbeeld zaakgericht werken en digitale archivering. Hierdoor wordt het applicatielandschap alleen maar complexer en is veranderstrategie van groot belang. Een gebrek aan inzicht in de huidige situatie gaat bij een ondoordachte transitie leiden tot onnodig langere doorlooptijden, een veelvoud aan implementatiekosten en een zwaardere belasting van de organisatie.

De insteek is om 2017 te gebruiken de huidige situatie in beeld te brengen. Hier is expertise voor nodig van het SSC. Begin 2017 zal parallel aan de businesscase op het gebied van personele inzet ook een businesscase op het gebied van digitalisering worden opgesteld.

8. Financiën

Inmiddels is er een Financieel Akkoord gesloten tussen Ministerie I&M (Rijk), IPO (provincies), UvW (waterschappen) en VNG (gemeenten). De hoofdlijnen van dat akkoord zijn:

- 1) de éénmalige investeringskosten voor de bouw van het landelijke digitaal stelsel, het landelijke centrale informatiepunt en de invoeringsondersteuning (oa. door de VNG) komen volledig voor rekening van het Rijk
- 2) gemeenten gaan meebetalen aan de structurele uitvoeringskosten van het landelijke digitaal stelsel en het landelijke centrale informatiepunt
- 3) gemeenten moeten zelf de eigen invoeringskosten (zgn. transitiekosten) dragen. Daaronder vallen in elk geval de aansluiting van eigen digitale voorzieningen op het landelijke digitale stelsel, aanpassing van werkprocessen, organisatie- en cultuurveranderingstrajecten, kennis en opleiding, communicatie en de gevolgen van minder legesopbrengsten en een taakverschuiving naar meer toezicht en handhaving.

Het is niet aan de orde dat er structureel meer middelen zullen komen, dus de transitie dient budgetneutraal te worden uitgevoerd. Verder is in het akkoord afgesproken dat de besparingen, die de invoering van de Omgevingswet op termijn eventueel met zich meebrengt (bv. efficiencywinsten en minder onderzoeksclaten) niet via het Gemeentefonds worden afgeroomd en dus ten gunste van de gemeente komen.

In de begroting 2017 is voor de implementatie van de omgevingswet voor 2017 €100.000,- opgenomen. Dit betreft de dekking van de volgende kosten:

- Opstellen Ambitiedocument (proces & communicatiekosten)	€ 30.000
- Externe juridische helpdesk 2017	€ 25.000
- Deelname pilots/experimenten planvorming en digitalisering	€ 30.000
- Inhuur ondersteuning procesmanagement (1,5 dag p/w)	€ 15.000

Daarnaast is in bijgevoegd Plan van Aanpak een globale inschatting gemaakt van de kosten die gemaakt zullen worden voor inzet van medewerkers tot juli 2017. Dit betreft de uren van de rendabele mensen binnen ontwikkeling, SSC, Ruimte en V&L en bedraagt naar verwachting € 55.000,- Deze kosten zullen worden gedekt uit het ontwikkelingsbudget BenO (2016/2017). Dit gebeurt vooruitlopend op het opstellen van een businesscase die zoals reeds aangegeven pas begin 2017 kan worden opgesteld, omdat de kosten die gemaakt gaan worden sterk afhankelijk zijn van het gekozen ambitieniveau. Bij de kaderbrief en Programmabegrotingen voor de daarop volgende jaren (2018 en volgende) zal het benodigde budget jaarlijks nader worden ingevuld.

9. Aanbestedingen

Niet van toepassing

10. Participatie tot heden

In het proces naar aanloop van dit plan van aanpak is de raad geïnformeerd over de impact van de omgevingswet en is reeds een gesprek gevoerd over de wijze waarop de gemeente Maastricht dit wil gaan aanpakken. Ook is er een raads werkgroep ingesteld.

11. Voorstel

1. Akkoord gaan met het plan van aanpak en de daarin opgenomen ambitie om:

- de implementatie van de omgevingswet vernieuwend op te pakken zodat niet enkel wordt voldaan aan de wettelijke vereisten, maar het proces ook wordt benut als kans om de werkwijze en visie van de gemeente aan te passen aan de geest van de omgevingswet die uitgaat van vertrouwen, vrijheid en verbinding.
- het implementatieproces te organiseren op het niveau van Maastricht en daarin afstemming en samenwerking te borgen met regionale partners en gemeenten zonder dat taken worden overgenomen

2. De portefeuillehouder opdracht te geven om binnen deze kaders de dialoog met de stad en de raad te organiseren om te komen tot een ambitiedocument die voor de zomer van 2017 door de raad kan worden vastgesteld.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

De planning is vooralsnog als volgt:

- Start voorbereiding en opstellen bouwstenen ambitiedocument: september t/m december 2016
- Verwerken bouwstenen in aanzet ambitiedocument met scenario's: januari/februari 2017
- Dialoog met raad&stakeholders stad: maart/april 2017
- Aanscherpen ambitiedocument op basis van discussie stad/raad: april 2017
- Vaststellen ambitiedocument door raad: juni/juli 2017
- Starten met opstellen bouwstenen omgevingsplan: april /mei 2017
- Startbesluit omgevingsvisie door de raad: juni 2017 (gelijktijdig met vaststellen ambitiedocument)
- Inhoudelijk participatief traject: Juli 2017-december 2017
- Ontwerp Omgevingsvisie ter consultatie: maart 2018
- Vaststellen omgevingsvisie door de raad: medio 2018 (N.B. Dit is de nieuwe raad!)
- Startbesluit omgevingsplan door de raad: medio 2018 (gelijktijdig met vaststellen omgevingsvisie)
- Consultatie en vaststelling gebiedsdekkend omgevingsplan: 2020/2021

PLAN VAN AANPAK IMPLEMENTATIE OMGEVINGSWET GEMEENTE MAASTRICHT

Vastgesteld 29-11-2016

Gemeente Maastricht

TONNAER

ADVISEURS IN OMGEVINGSRECHT

JURIDISCHE EN BELEIDSADVISING
DIGITALE INFORMATIE
PLANOLOGIE EN STEDENBOUW

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
1.1	De omgevingswet	3
1.2	Implementatie van de Omgevingswet	4
2.	Doel.....	5
3.	De Kernopgave	6
3.1	Ambitiedocument.....	6
3.2	Omgevingsvisie.....	7
3.3	Omgevingsplan	8
3.4	Omgevingsvergunning.....	8
3.5	Omgevingsprogramma	8
4.	Gerelateerde processen	9
4.1	Werkwijze & procedures	9
4.2	Vaardigheden & competenties.....	9
4.3	Juridische aspecten	10
4.4	Digitalisering.....	10
4.5	Experiment nu al eenvoudig beter	10
5.	Organisatie	11
5.1	Raadswerkgroep	11
5.2	Kopgroep	11
5.3	Kernteam	12
5.2	Projectgroep	12
5.3	Klankbordgroep (MTsb), MTbv en werkoverleg.....	12
5.4	Werkgroepen.....	12
6.	Planning en stroomschema	13
7.	Communicatie	14
8.	Financiën	15
9.	Risicoparagraaf.....	16
	Bijlage 1. Urenoverzicht medewerkers B&O, V&L, concern en SSC.....	18
	Bijlage 2. Gemeentelijke regelgeving en beleid ter bepaling ambities deregulering.....	19

1. Inleiding

Iedereen wenst een leefomgeving waar het prettig wonen, werken en recreëren is. Maar daarvoor moet je wel goede afspraken met elkaar maken. Inwoners, ondernemers en overheden worstelen met het huidige omgevingsrecht: het is te complex en versnipperd. Er zijn meer dan twintig wetten en honderden regelingen. Er is geen balans tussen zekerheid en dynamiek en er is nu weinig ruimte voor een integrale benadering van de uitdagingen in een dichtbevolkt land als Nederland. Daarnaast is voor inwoners en ondernemers vaak niet duidelijk wat per gebied wel en niet mogelijk is.

1.1 De omgevingswet

Daarom komt er een nieuwe wet: de Omgevingswet. Doel van deze wet is het mooier, schoner en veiliger maken van de leefomgeving. De nieuwe wet moet de bestaande wetten vervangen en zorgen voor een integrale én gebiedsgerichte benadering. De leefomgeving staat centraal. Een ander uitgangspunt is dat afwegingen zoveel mogelijk op decentraal niveau gemaakt worden. Een kernpunt van het wetsvoorstel is het vroegtijdig samenwerken met de omgeving: inwoners, ondernemers, belangenorganisaties. Als zij inbreng hebben bij de totstandkoming van de omgevingsvisie, het omgevingsplan en grote projecten komt direct alle aanwezige kennis en creativiteit op tafel. Dat vergroot de kwaliteit van de besluitvorming en het draagvlak. Wat uiteindelijk tot snellere besluitvorming leidt.

Huidig recht

- 26 wetten, 4700 artikelen
- 120 Algemene Maatregelen van Bestuur
- 120 Ministeriële Regelingen

Omgevingswet

- 1 wet, 349 artikelen
- 4 Algemene Maatregelen van Bestuur
- circa 10 Ministeriële Regelingen

De verbeterdoelen van de omgevingswet

Onder de nieuwe omgevingswet vallen voor gemeenten straks de volgende instrumenten:

Omgevingsvisie

Een samenhangend, strategisch plan voor de leefomgeving. Dat plan richt zich op de fysieke leefomgeving als geheel. De Omgevingswet schrijft voor dat elke gemeente één omgevingsvisie vaststelt.

Omgevingsplan

Eén van de uitgangspunten van de wet is dat gemeenten al hun regels over de leefomgeving bijeenbrengen in één gebiedsdekkende regeling, het omgevingsplan.

Omgevingsprogramma's

Een programma bevat concrete maatregelen voor bescherming, beheer, gebruik en ontwikkeling van de leefomgeving. Met die maatregelen moeten omgevingswaarden of doelen voor de leefomgeving worden bereikt.

Omgevingsvergunning

De omgevingsvergunning toetst vooraf of een bepaald initiatief is toegestaan. De toetsing is zo eenvoudig mogelijk en daardoor duren procedures ook niet onnodig lang. Initiatiefnemers kunnen via één aanvraag bij één loket snel duidelijkheid krijgen voor alle activiteiten die zij willen uitvoeren.

1.2 Implementatie van de Omgevingswet

De Omgevingswet is nog volop in de maak; volgens planning is in 2019 alle wet- en regelgeving afgerond en zal de omgevingswet in juli 2019 in werking treden. Dat duurt nog even, maar daar hoeft met de voorbereiding niet op te worden gewacht. De Omgevingswet is namelijk niet alleen een integratie van 26 sectorale wetten, maar is ook een cultuuromslag. Meer afwegingsruimte voor gemeenten en een meer integrale benadering, betekent dat gemeenten keuzes over de kwaliteiten van een gebied (nog) beter moet onderbouwen en verschillende belangen en partijen moeten vroegtijdig in het proces worden betrokken. Met de Omgevingswet krijgt de gemeente meer ruimte om in te spelen op veranderende verhoudingen in de samenleving en de rol te kiezen die bij specifieke gebiedsopgaven past. Soms is dat de rol van regisseur, soms die van spelverdeler of soms juist die van scheidsrechter. Door deze wijzigingen heeft de Omgevingswet een grote impact op de gemeentelijke besluitvorming, op de verhouding tussen raad en het college en op de samenwerking met medeoverheden en uitvoeringsdiensten. Op basis van de huidige wetgeving kunnen gemeenten en omgevingsdiensten samen met andere overheden, inwoners, ondernemers en belangenorganisaties zich voorbereiden op de invoering van de wet.

De gemeente Maastricht heeft reeds een aantal belangrijke stappen gezet in het toewerken naar de werkwijze zoals beoogd in de omgevingswet, onder andere door het opzetten van het Maastricht-LAB, het implementatietraject zelfsturing, het invoeren van het Maastrichts Uitdagingsrecht en door deel te nemen aan diverse experimenten in het kader van nu al eenvoudig beter met de nieuwe omgevingswet. Maastricht hoeft dus niet vanaf nul te beginnen met de implementatie van de omgevingswet. Dit plan van aanpak geeft aan op welke wijze de gemeente Maastricht de implementatie van de Omgevingswet wil aanpakken.

Het Omgevingswetdenken

Minder	Meer
Weren (nee tenzij)	Stimuleren (ja mits / ja tenzij)
Regels opleggen (vooraf eindbeeld bepalen)	Ideeën faciliteren (organisch ontwikkelen)
Sturen	Dienen
Gedetailleerd regelen	Ruimte en vrijheid bieden
Complexe regels	Voorspelbare regels en gebruiksgemak
Procedurale rechtszekerheid	Snelle besluitvorming
Centraal regelen	Lokaal maatwerk
Sectoraal denken	Integraal denken (samenhang zoeken)
Verkokeren en hokjesdenken	Ontschotten en samenwerken
Wantrouwen	Vertrouwen (verantwoordelijkheid geven)
Middeldenken	Doeldenken (kwaliteit centraal)

2. Doel

Dit plan van aanpak geeft richting aan de gemeentebrede implementatie van de Omgevingswet. Naast het voldoen aan de wettelijke verplichting om met de Omgevingswet aan de slag te gaan wil de gemeente Maastricht met dit proces een aantal belangrijke doelen bereiken. De Omgevingswet behelst een volledige stelselherziening in het omgevingsrecht en leidt mede daarom tot een andere manier van werken en denken (nog meer integraal en nog meer denken vanuit het bieden van vrijheid en het geven van vertrouwen).

Belangrijke doelstelling van het implementatieproces is dan ook om de gemeentelijke visie aan te scherpen, integraler te maken en hierin de ambities op het gebied van deregulering duidelijk te formuleren.

De gemeente wil dit implementatieproces verder gebruiken om in navolging van de integralere visie ook:

- **de werkprocessen zo integraal mogelijk te maken en zorgen voor goede aansluiting op initiatieven uit de samenleving.** Het betrekken van alle relevante disciplines in discussies over het geven van meer vrijheden en meer vertrouwen is cruciaal om deze doelstelling te kunnen bereiken.
- Maar veranderingen in werkprocessen hebben vooral ook te maken met gedragsverandering. Daarom vormt dit implementatieproces een extra aanleiding om **in het gemeentebrede opleidingstraject en via strategische personeelsplanning de benodigde competenties te versterken.**
- Naast het betrekken van een brede inhoudelijke vertegenwoordiging van disciplines in dit proces, wil de gemeente dit proces ook gebruiken als **ontwikkel- en leertraject voor de beleidsdragers van de toekomst** die de potentie en rol hebben om in de toekomst de dragers van het gemeentelijk beleid zijn.
- Ook de **vroegtijdige integrale samenwerking en afstemming met samenwerkingspartners en stakeholders in stad en regio** is van belang. Belangrijk is dat samenwerkingspartners zoals de RUD, de GGD en de veiligheidsregio vanaf het begin van het proces betrokken zijn. Onderdeel van de samenwerking binnen Zuid-Limburg is om te verkennen in hoeverre de belangrijkste implementatievraagstukken verdeeld kunnen worden over de drie steden, in navolging van de decentralisaties in het sociale domein. Met de omliggende gemeenten vindt reeds kennisuitwisseling plaats zodat slim gebruik wordt gemaakt van de aanwezige kennis en expertise. In het verdere proces is inhoudelijke afstemming over de omgevingsvisie en het omgevingsplan belangrijk om de ambities goed op elkaar aan te laten sluiten. Het resultaat van de regionale samenwerking in het implementatieproces kan zijn dat er uiteindelijk meer taken vanuit een regionaal samenwerkingsverband (zoals de RUD) worden opgepakt, maar de wenselijkheid en noodzaak daarvan moet blijken uit het doorlopen proces.

In dit Plan van aanpak zijn de vraagstukken benoemd die met dit proces moeten worden beantwoord en op welke wijze de gemeente de instrumenten die onderdeel zijn van de Omgevingswet gaat opstellen. Het Plan van aanpak is een dynamisch document. Dat betekent dat met enige regelmaat beoordeeld wordt in hoeverre het plan nog actueel is en welke bijstellingen en aanvullingen noodzakelijk zijn.

3. De Kernopgave

Twee centrale thema's in de Omgevingswet zijn 'vertrouwen' en 'vrijheid'. Er is meer ruimte voor lokaal maatwerk en gemeenten kunnen ook meer vrijheden geven aan hun inwoners en initiatiefnemers. Elke gemeente maakt haar eigen afweging hoever zij gaat met de nieuwe vrijheden en gemeentelijke deregulering.

3.1 Ambitiedocument

Doel

Het opstellen van een nieuw ambitiedocument met daarin rolbepaling gemeente, ambities en doelen en de strategie om die doelstelling te bereiken is een wezenlijke stap bij de implementatie van de Omgevingswet. Maastricht heeft al veel stappen gezet die aansluiten bij de filosofie van de omgevingswet. Zo is er het Maastricht-LAB, Burger aan zet, zelfbeheer groen, het Maastrichts Energieakkoord, Kwaliteitsimpuls Wyck, etc. Het is zaak om deze werkwijze en filosofie te verbreden in het licht van de omgevingswet en te vertalen in een duidelijke en gedragen ambitie waarin de gemeente aangeeft welke overheid zij wil zijn voor haar burgers en initiatiefnemers en welke unieke kwaliteiten Maastricht heeft die zij wil beschermen, zoals bijvoorbeeld het vele culturele erfgoed dat in Maastricht aanwezig is en het karakter van de stad bepaald.

Het opstellen van een ambitiedocument heeft als doel om deze discussie met de raad en belangrijke stakeholders met de stad te voeren en de ambitie en reikwijdte van het implementatietraject te bepalen. Het ambitiedocument draagt uit wat voor gemeente Maastricht wil zijn voor haar inwoners en initiatiefnemers en geeft de belangrijkste kaders mee voor de hierna op te stellen omgevingsvisie en het omgevingsplan. Onderdeel hiervan is het opstellen van een duidelijke richting of ambitie per beleidsthema waar meer regelvrijheid mogelijk is of de gemeente ook daadwerkelijk bereid is om hiervoor bepaalde regels los te laten of dat zij deze juist in stand wil houden. Onderdeel van die vraag is of die visie hierop voor de hele stad hetzelfde is, of dat deze verschilt afhankelijk naar welk gebied je in de stad kijkt. Ook kan het verschillen of de situatie permanent of tijdelijk aan de orde is.

Resultaat

Vragen die het ambitiedocument beantwoordt zijn:

- Hoe gaat de gemeente om met de nieuwe vrijheden/afwegingsruimte die de wet haar biedt? (consoliderend, selectief, calculerend of vernieuwend?)
- In hoeverre is het wenselijk bestaande visies/werkwijzen bij te stellen? (Hoe dragen we onze ambities uit? Geheel nieuwe visie of samenvoegen bestaande visies?)
- In hoeverre wil de gemeente meer vrijheden bieden aan inwoners en initiatiefnemers? (per beleidsveld benoemen of we continueren, aanscherpen of loslaten)
- In welke gebieden wil de gemeente voor de verschillende beleidsvelden meer vrijheden bieden? (aangeven of de mate van vrijheid voor een thema afhankelijk is van de locatie in de stad)
- Hoe wordt omgegaan met tijdelijke initiatieven? (Heeft dit invloed op de mate van vrijheid die wordt geboden?)
- Hoe wordt omgegaan met de rolverdeling tussen raad en college? (delegatiebevoegdheid, wie stelt beleidsregels vast, monitoring, etc.)
- Implementatiestrategie: op welke wijze wil de gemeente deze doelstellingen bereiken? (Bepalen communicatie- en participatiestrategie voor rest proces)
- Hoe intensief is de regionale samenwerking bij de implementatie van de omgevingswet? (regionale afstemming, regionale visie, regionale uitvoering van taken?)

Benodigde bouwstenen

- 1) Analyse AmvB's op juridische consequenties en impact op gemeentelijk beleid en werkwijze.
- 2) Lijst met gemeentelijk beleid/regelgeving waar afwegingsruimte ontstaat en de speelruimte bepaald moet worden (wel/geen regels stellen over deze thema's, bestaande regels verminderen/dereguleren, differentiatie naar gebieden) (zie eerste aanzet in bijlage 2).
- 3) Evaluatie bestaande visies. Waar belemmeren ze of waar helpen ze processen? Hoeveel houvast bieden ze in de praktijk, aanscherping of abstrahering gewenst?
- 4) Een lijst met te beantwoorden vragen door medewerkers, MT-leden, collegeleden en raadsleden: concretisering van de vraag wat voor soort stad met wat voor overheidssturing Maastricht wil zijn.

Planning

- Start voorbereiding en opstellen bouwstenen: september t/m december 2016
- Verwerken bouwstenen in aanzet ambitiedocument met scenario's: januari/februari 2017
- Dialoog met raad&stakeholders stad: maart 2017
- Aanscherpen ambitiedocument op basis van discussie stad/raad: april 2017
- Vaststellen ambitiedocument door raad: juni/juli 2017

NB. Het is denkbaar dat aan de hand van het ambitiedocument wordt geconcludeerd dat het Plan van aanpak dient te worden bijgesteld. Dat past bij het dynamische karakter van dit Plan van aanpak

3.2 Omgevingsvisie

De Omgevingswet verplicht (zonder sanctie) elke gemeente om één omgevingsvisie te hebben. Het hebben van een integrale visie is eigenlijk onmisbaar voor een gemeente om sturing te geven aan het bereiken van de gewenste kwaliteit van de leefomgeving in de gemeente. Op dit moment is een herijking van de huidige structuurvisie gepland voor het jaar 2017. Het ligt voor de hand om hier direct een omgevingsvisie van te maken. Opgemerkt wordt dat een omgevingsvisie in het kader van de nieuwe wet een globaler karakter heeft dan de klassieke structuurvisie en een integraal karakter (hoewel dat veelal voor de structuurvisie ook al praktijk is). Voor de omgevingsvisie zal een apart plan van aanpak worden opgesteld. Het is de ambitie om de omgevingsvisie door de nieuwe raad in 2018 te laten vaststellen, zo voelt zij direct eigenaar van het belangrijke koersdocument en is er ook nog ruimte om de nieuwe politieke accenten van het nieuwe bestuur te verwerken.

Doel

Doel is het uitwerken van de consequenties van de keuzes in het ambitiedocument in een integrale visie op de gewenste kwaliteit van de leefomgeving in de stad. In een omgevingsvisie dient rekening gehouden te worden met het voorzorgsbeginsel, het beginsel van preventief handelen, het beginsel dat milieuaantastingen bij voorrang aan de bron dienen te worden bestreden en het beginsel dat de vervuiler betaalt. De 'fysieke leefomgeving' is nadrukkelijk breder dan alleen de ruimtelijke aspecten: onder meer ontwikkelingen op het gebied van cultureel erfgoed, energie-infrastructuur, landbouw, landschap, milieu, natuur en water dienen meegewogen en beschreven te worden in de omgevingsvisie. Een omgevingsvisie heeft een uitnodigend en flexibel karakter en is vooral gericht op het signaleren van samenhang, kansen en mogelijkheden.

Resultaat

Visie op gewenste kwaliteit van de leefomgeving en bevat minimaal:

- een beschrijving van de hoofdlijnen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving (wat is er en wat is de kwaliteit daarvan);
- de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling, het gebruik, het beheer, de bescherming en het behoud van het grondgebied (wat gebeurt er/gaat er gebeuren aan ontwikkelingen op en ter instandhouding van het grondgebied); en
- de hoofdzaken van het voor de fysieke leefomgeving te voeren integrale beleid (wat zijn de na te streven doelen en op welke manier moeten/zullen worden die bereikt).
- Gebiedsgerichte differentiatie van de verbrede afwegingsruimte die geboden wordt.

Benodigde bouwstenen

- Ambitiedocument (vastgesteld juni 2017)
- Duidelijkheid welke middelen naast omgevingsplan verder worden ingezet: omgevingswaarden, omgevingsprogramma's.
- Inventarisatie huidige visiedocumenten (Stadsvisie, Structuurvisie, Economische visie etc.) en huidig beleid als basis en dat complementeren tot een geheel nieuwe omgevingsvisie. Op veel globaler niveau is deze inventarisatie voor het Ambitiedocument dan al gedaan;
- Participatie en communicatieplan

Planning

Starten met opstellen bouwstenen: april /mei 2017

Startbesluit PvA door de raad: juni 2017 (gelijktijdig met vaststellen ambitiedocument)

Inhoudelijk participatief traject: Juli 2017-december 2017

Ontwerp Omgevingsvisie ter consultatie: maart 2018

Vaststellen omgevingsvisie door de raad: juni 2018 (NB. Dit is de nieuwe raad!)

NB. Pas na het opstellen van het ambitiedocument wordt duidelijk wat de scope van de omgevingsvisie wordt en wat dit betekent voor de scope van het proces, dus de planning is zeer indicatief!

3.3 Omgevingsplan

De Omgevingswet is nog niet inwerking getreden en de datum van inwerkingtreding staat ook nog niet hard vast (juli 2019 is een reële verwachting). Men kan op de wet vooruitlopen bij de voorbereiding van onder meer bestemmingsplannen maar dat is voor de gemeente Maastricht niet noodzakelijk. Immers de huidige bestemmingsplannen zijn actueel tot 2020. Dit is een bijzonder groot pluspunt in aanloop naar de Omgevingswet. Daarmee is ruimte gecreëerd om zonder tijdsdruk een omgevingsplan overeenkomstig de Omgevingswet op te stellen. Zodra de nieuwe omgevingsvisie klaar is ligt het voor de hand om te starten met het omgevingsplan. Hierbij dient een fasering te worden toegepast: in één keer een grondgebied dekkend omgevingsplan maken is een onmogelijke opgave. Een fasering kan tweeledig: per gebied (binnenstad, woongebieden, bedrijventerreinen, buitengebied, overige gebieden) en per onderwerp (ruimtelijke regelingen, ruimtelijke verordeningen, overige verordeningen). Begonnen kan worden met een eerste pilotplan, waarin de nieuwe ambities, systematiek en werkwijze in het klein beproefd worden. Via een groeimodel kan dat eerste omgevingsplan aangevuld worden met nieuwe gebieden en nieuwe onderwerpen. Het uiteindelijke grondgebied dekkende omgevingsplan kan dan vanaf 2020 gereed zijn, in ieder geval ruim voordat de verplichting daartoe zal ingaan (aangenomen wordt dat minstens een overgangstermijn van vijf jaar zal gelden na inwerkingtreding van de Omgevingswet, waarbinnen de gemeente de huidige bestemmingsplannen c.a. vervangen moet hebben door één omgevingsplan).

3.4 Omgevingsvergunning

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt een aantal regelingen aan het stelsel van de omgevingsvergunning toegevoegd. Ook wordt meer vergunningvrij en wordt vaker de reguliere procedure gevolgd. Wat dit precies betekent voor de procedure en werkwijze zal in het proces van het totstandkomen van de omgevingsvisie en het omgevingsplan duidelijk worden en onderwerp van discussie zijn.

3.5 Omgevingsprogramma

Op dit moment wordt in Maastricht al gewerkt met gebiedsgerichte programma's, bijvoorbeeld Belvedere. Het (nieuwe) instrument omgevingsprogramma is in die zin voor de gemeente geen onbekend terrein. Uiteraard zullen nieuwe programma's afgestemd moeten worden op omgevingsvisie en omgevingsplan. Dit vraagt op dit moment geen actie in het kader van het Plan van aanpak.

4. Gerelateerde processen

4.1 Werkwijze & procedures

Een algemeen beeld dat in den lande geschetst wordt is dat *hele organisaties moeten veranderen* om aan de nieuwe wet te kunnen voldoen. Voor de gemeente Maastricht geldt dat in 2011 de notitie *Directiestructuur en sturing* is vastgesteld. Daarnaast heeft de gemeente al een duidelijke visie op inspraak en participatie en ook al veel ervaring met verschillende wijzen waarop met burgerinitiatieven kan worden omgegaan. Een volledige reorganisatie is dus niet nodig. De bestaande organisatie is het uitgangspunt.

Over het algemeen is het optimaliseren en integraler maken van werkprocessen de belangrijkste uitdaging. Binnen Ruimte loopt reeds een traject 'Proef Ruimte' dat gericht is op het via concrete casussen verbeteren van de algemene werkprocessen en het verminderen van de werkdruk. De teammanagers en afdelingsmanager zijn hierin de belangrijkste trekkers, aangevuld met sleutelfiguren per team. Binnen Veiligheid en Leefbaarheid hebben alle medewerkers, aangevuld met een aantal medewerkers van ruimte en ontwikkeling, een LEAN-opleiding doorlopen om zo klantgericht en efficiënt mogelijk te werken. De belangrijkste verandering in werkwijze die nodig zijn voor het verbeteren van de integraliteit van advisering en besluitvorming worden hiermee al opgepakt.

Door de komst van de Omgevingswet veranderen sommige werkprocessen fundamenteeler. Een omgevingsvisie en -plan zijn integrale documenten en komen op een andere manier tot stand dan een structuurvisie en bestemmingsplan en kennen meer onderwerpen en kennisvelden. Ook het beheer van deze plannen vraagt om een andere aanpak, evenals het toetsen aan en werken met deze plannen. De omgevingsvergunning wordt breder en procedures veranderen. Meer zaken vallen onder algemene regels en worden vergunningsvrij. In het omgevingsplan kan met een meldingsplicht worden gewerkt, die wellicht om een monitoringssysteem vraagt. Er kan worden gekozen voor een verschuiving van normstelling vooraf naar enerzijds intensievere beoordeling van aanvragen en anderzijds monitoring (incl. toezicht en handhaving) achteraf. Dit kan grote gevolgen hebben voor de werkwijze bij met name de afdeling Veiligheid en Leefbaarheid, maar ook voor de onderliggende beleidsafdelingen en de afdeling ontwikkeling. Deze verantwoordelijkheid ligt in eerste instantie bij de betrokken teammanagers en afdelingsmanager, maar vanuit het proces van de omgevingswet zal vanuit een breder perspectief aandacht worden besteed aan de benodigde aansluiting van de werkprocessen bij het gedachtegoed en de wettelijke vereisten van de omgevingswet. Afstemming tussen de optimalisatietrajecten binnen Beleid en Ontwikkeling en de verschillende instrumenten die in het implementatieproces van de omgevingswet opgesteld worden (ambitiedocument, omgevingsvisie, omgevingsplan) is cruciaal. Om richting te geven aan de managers zullen in het proces van de omgevingswet de volgende vragen aan de orde worden gesteld.

- Hoe functioneren de huidige werkwijzen en regelingen? (knelpunten, monitoring, worden de gewenste doelen gehaald, verbeterpunten).
- Is een andere werkwijze nodig en gewenst (ja tenzij) en een andere houding ten opzichte van (initiatieven uit) de samenleving?
- Is een andere taakverdeling nodig? (zowel intern als samenwerking met partners?)

4.2 Vaardigheden & competenties

De invoering van de omgevingswet betekent niet dat de manier van werken ineens radicaal anders wordt. Wel is het een belangrijke stap in de bredere cultuurverandering in stadsontwikkeling/openbaar bestuur die zich sinds enkele jaren voltrekt en waar Maastricht reeds intensief mee aan de slag is. De veranderingen die hiermee gepaard gaan betreffen deels de werkprocessen, maar voor een groot deel betreft dit houding en gedrag (competenties). De belangrijkste verandering is ongetwijfeld de kanteling van plantoetsers en beoordelaars naar facilitators en begeleiders. Vanuit het project Implementatie Omgevingswet zullen op hoofdlijnen de huidige cultuur en de gewenste en noodzakelijke veranderingen worden geïnventariseerd. Het personeelsbeleid en concrete uitvoering (wie zit waar, welke nieuwe mensen worden aangenomen, personeelsbeoordeling, training en opleiding etc.) is primair een taak van het management c.q. teamleiders van de betreffende onderdelen en maakt als zodanig dan ook geen deel uit van het implementatietraject. Binnen Ruimte wordt dit georganiseerd in de Extra Impuls van Ruimte (Proefruimte) en bij de overige afdelingen worden afhankelijk van het strategisch personeelsplan soortgelijke opleidingstrajecten gestart verbonden

met de gemeentebrede scholing en training (Learn@Maastricht). Er zal regelmatig afstemming plaatsvinden tussen het proces implementatie omgevingswet en het lijnmanagement over de voortgang van de competentieontwikkeling en de aansluiting hiervan bij het gedachtegoed en de wettelijke vereisten van de omgevingswet. Ook wordt onderzocht of het mogelijk is om deze competentieontwikkeling en training gezamenlijk met regionale gemeenten (deels gebeurt dit al) en partners zoals de RUD of de veiligheidsregio op te zetten.

4.3 Juridische aspecten

Er spelen tal van juridische aspecten rondom de Omgevingswet. Hoe wordt grondexploitatie geregeld, hoe zit het met (plan)schadevergoeding, welke privaatrechtelijke consequenties zijn er etc. Het is belangrijk dat de belangrijkste betrokken medewerkers van de diverse afdelingen deze aspecten inventariseren, in kaart brengen en beoordelen en daarover rapporteren aan het kernteam. Aan het begin van het proces ligt de focus daarbij nog vooral op het invloed uitoefenen op de totstandkoming van de (aanvullings)wetten. Later zal dat meer liggen op het goed borgen van de juridische vereisten in de gemeentelijke instrumenten.

4.4 Digitalisering

De omgevingswet is op informatiemanagement en automatiseringsvlak een enorme uitdaging. In de brief van de minister van I&M aan de Tweede Kamer van 19 mei 2016 (IENM/BSK-2016/99390) wordt daarop nader ingegaan. Er wordt aan een Digitaal Systeem Omgevingswet gewerkt. Aangenomen wordt dat in 2024 het landelijke systeem operationeel én effectief is. De impact op processen, gegevens, applicaties en infrastructuur is naar verwachting erg groot. Andere transitietrajecten hebben geleerd dat de veranderingen op bovengenoemde aspecten niet of niet goed door te voeren zijn zonder een duidelijk beeld te hebben van de huidige situatie. Het domein van de toekomstige omgevingswet raakt tenminste 5 organisatieonderdelen en kent een groot aantal externe ketenpartners. Hoe deze ketenprocessen er op dit moment uitzien, hoe de informatiestromen lopen, welke applicaties gebruikt worden in huidige processen en welke gegevensuitwisselingen tussen welke ICT-componenten plaatsvinden is nu nog onvoldoende in beeld. Daarbij is nu al duidelijk dat van uit de omgevingswet eisen gesteld gaan worden aan koppelingen met bijvoorbeeld zaakgericht werken en digitale archivering. Hierdoor wordt het applicatielandschap alleen maar complexer en is veranderstrategie van groot belang. Een gebrek aan inzicht in de huidige situatie gaat bij een ondoordachte transitie leiden tot onnodig langere doorlooptijden, een veelvoud aan implementatiekosten en een zwaardere belasting van de organisatie. Het is belangrijk dat de diverse betrokken medewerkers alle digitale aspecten in beeld brengen en de noodzakelijke acties in gang te zetten die Maastricht klaar moeten maken om te voldoen aan alle digitale verplichtingen en digitale facilitering die nodig is voor het opstellen van de Omgevingswetinstrumenten en het werken met de Omgevingswet.

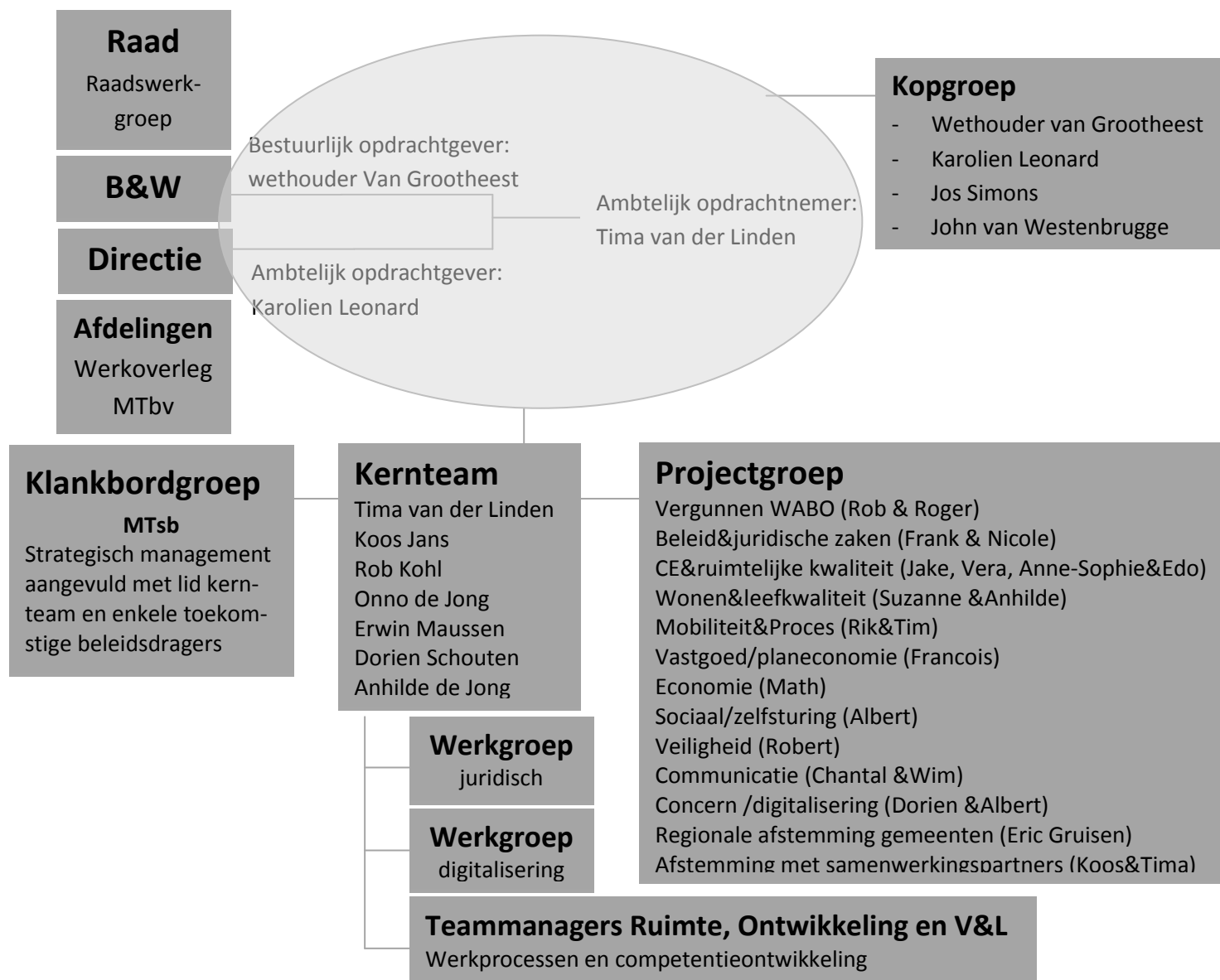
De insteek is om 2017 te gebruiken de huidige situatie in beeld te brengen. Hier is expertise voor nodig van het SSC. Begin 2017 zal parallel aan de businesscase op het gebied van personele inzet ook een businesscase op het gebied van digitalisering worden opgesteld.

4.5 Experiment nu al eenvoudig beter

Zeker voor het omgevingsplan, maar ook al voor de omgevingsvisie zou het mooi zijn om in een afgebakend gebied alvast te starten met een pilotplan. In overleg met het Ministerie is besloten om Belvedere als experimenteel gebied aan te merken. Het Ministerie zal de gemeente hierbij intensief begeleiden en ook zal er goede afstemming tussen het experiment en het kernteam omgevingswet moeten zijn om te zorgen dat beide processen de zelfde ambities als uitgangspunt hebben en de dialoog met raad en stakeholders van beide processen op elkaar wordt afgestemd. Doel is dat de gemeente door middel van het experiment in een gebied dat zo in ontwikkeling is als Belvedere ervaring opdoet met de mogelijkheden van de nieuwe omgevingswet, ervaart op welke wijze bestuur en stakeholders bereid zijn die mogelijkheden te benutten en wat dit voor effect heeft in de praktijk.

5. Organisatie

Om de omvangrijke organisatie van de implementatie van de omgevingswet in goede banen te leiden wordt voorgesteld om een organisatie in te richten waarbij zowel bestuur als management en medewerkers vanuit de hele breedte van de afdeling Beleid en Ontwikkeling zijn betrokken.

5.1 Raadswerkgroep

De rol van de raad is tweeledig: aan de voorkant input geven in relatie tot het ambitiedocument en aan het eind op basis van een afgewogen ambtelijk advies het besluitvormende orgaan. De raadswerkgroep is niet bedoeld om de inhoudelijke input vanuit de raad te leveren. De raadswerkgroep is vooral bedoeld om het implementatieproces gezamenlijk mee vorm te geven, mee te denken hoe de raad op verschillende momenten in het proces het beste in positie kan worden gebracht en hoe de discussie met de stad vormgegeven kan worden.

Komen ca. 1x per 2 maanden bij elkaar vanaf eind 2016.

5.2 Kopgroep

De rol van de kopgroep is om met de belangrijkste opdrachtgevers in klein comité richting te bepalen in het proces en akkoord te kunnen geven op het vrijgeven van de documenten voor consultatie en besluitvorming.

Komen ca. 1x per 2 maanden bij elkaar

5.3 Kernteam

Het kernteam is de organisatorische en strategische spil van het proces. Zij organiseert het opstellen van de benodigde inhoudelijke bouwstenen, schrijft een eerste aanzet voor het ambitiedocument met daarin de verschillende keuzes die voorliggen en de scenario's waarvoor de raad kan kiezen. Ook organiseert het kernteam de discussie met stad&bestuur en legt resultaat vast in het ambitiedocument. Zij zorgt daarnaast voor verbindingen met gerelateerde processen. Na vaststelling van het ambitiedocument zal het kernteam anders van samenstelling worden.

- Tima van der Linden: Procesmanager (2016 0,5 dag p/week en vanaf 2017 3 dagen p/week)
- Rob Kohl: beoordelen uitvoerbaarheid, verbindingsofficier met V&L (gemiddeld 2d/week)
- Koos Jans: aansturen juridische disciplines, contacten met RUD (gemiddeld 1 dag per week).
- Dorien Schouten: concernjurist, concernbrede afstemming (gemiddeld 2 dagen per week).
- Onno de Jong/Anhilde de Jong: inhoudelijk ruimtelijk adviseur (gemiddeld 0,5 dag per week).
- Erwin Maussen: strategisch adviseur B&O en schrijver. (gemiddeld 0,5 dag per week)
- Secretariële ondersteuning: organisatie, verslaglegging e.d. (gemiddeld 1,5 dag per week).

Komen tweewekelijks een uur bij elkaar tot eind 2016, vanaf 2017 wekelijks.

5.2 Projectgroep

Meer inhoudelijk van aard is de rol van de projectgroep. De leden van de projectgroep zijn verantwoordelijk voor het leveren van input vanuit hun team/discipline voor de inhoudelijke bouwstenen, het voeren van de interne discussie over de keuzes en scenario's in de eerste aanzet van het ambitiedocument. Deze medewerkers zijn niet perse de inhoudelijke experts, maar vormen de verbindende schakel met hun interne afdeling/team of discipline. Waar mogelijk zijn dit jongere generatie medewerkers ivm het beoogde leertraject.

Komen tweewekelijks een half uur bij elkaar onder voorzitterschap van de procesmanager. De tijdsbesteding van de verschillende themaverantwoordelijken is afhankelijk van de mate van bestuurlijke afwegingsruimte die ontstaat door de implementatie van de wet en de positie van het thema in het publieke debat. (2u/week)

Voor de op te stellen instrumenten (omgevingsvisie, omgevingsplan en eventueel omgevingsprogramma's) zullen t.z.t. aparte projectorganisaties worden ingesteld. Hierbij zal aansturing vanuit het kernteam plaatsvinden en/of zal een overlap bestaan in bezetting van het kernteam en de voor de instrumenten in te stellen projectteams, om de continuïteit te bewaken.

5.3 Klankbordgroep (MTsb), MTbv en werkoverleg

Om ook het strategisch management nauw bij dit proces te betrekken zullen regelmatig klankbordsessies in de verdiepingssessie van het MTsb georganiseerd worden. Daarbij sluiten dan leden van het kernteam aan en een aantal van de toekomstige beleidsdragers die vanuit het ruimtebrede leerproces bij de implementatie betrokken worden. Gezamenlijk reflecteren zij op de tussentijdse producten, dilemma's en voeren zij discussie over de (bestuurlijke) risico's en kansen.

Datzelfde geldt voor de teammanagers van Ruimte, V&L, ontwikkeling en sociaal. Ook voor hen zullen op regelmatige basis themabijeenkomsten in het werkoverleg georganiseerd worden.

1x per 2 maanden verdiepingssessie MTsb en regelmatig Werkoverleg Ruimte, ontwikkeling sociaal en V&L.

5.4 Werkgroepen

Werkgroepen worden vooral ingezet als hulpstructuren voor de overige opgaven, met trekkers die rapporteren aan en communiceren met de projectmanager.

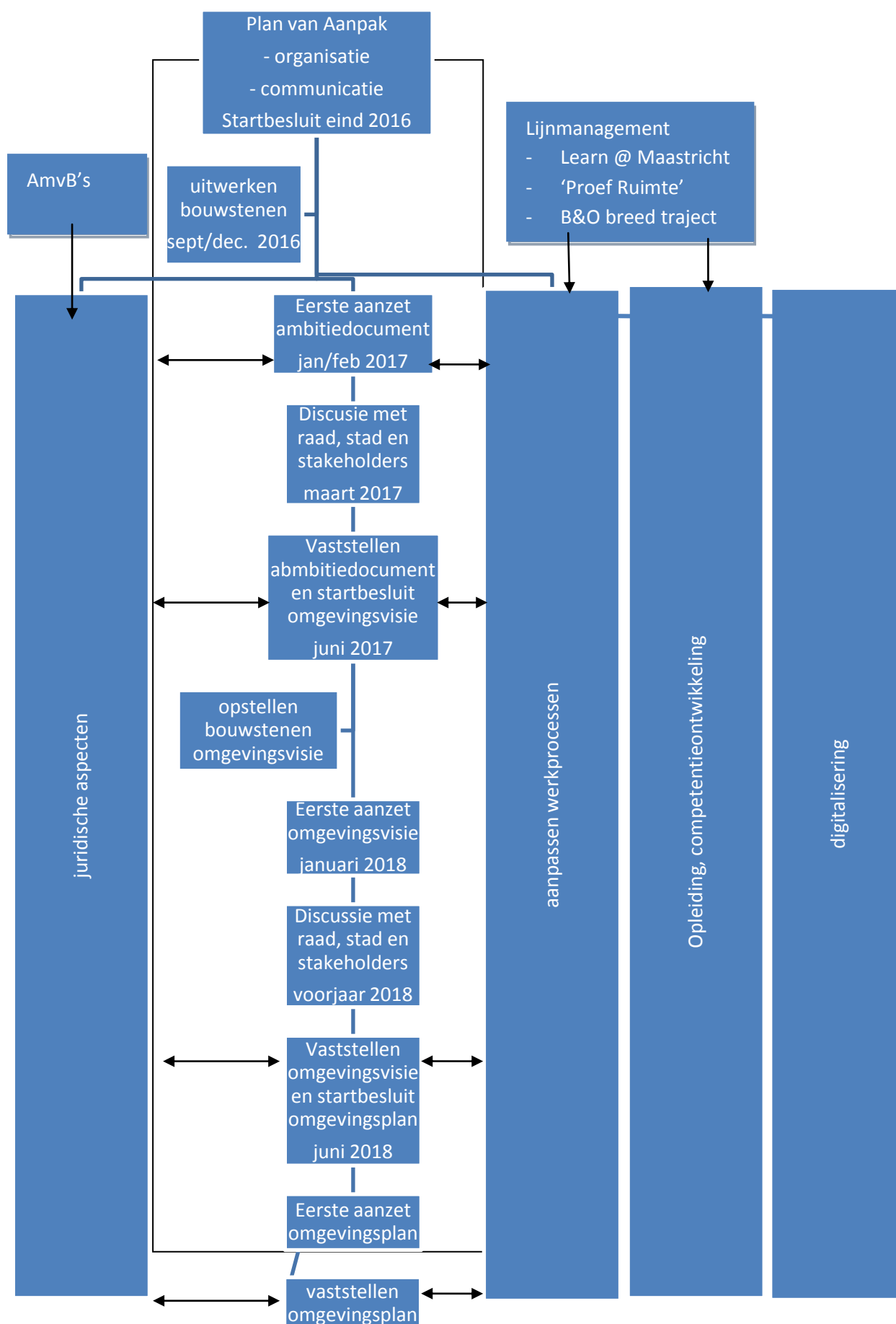
Juridisch: Koos Jans (VZ), Paula Alderden, Francois Weerts, Moniek Wetzels, Astrid Vermeulen, Frank Konings, extra jurist V&L, Ad balemans en Jos Lochs. (2u/week)

Digitalisering: Albert Royen (VZ), Ad Balemans, Cecile Hodzelmans, Erwin Kusters, Karin Kolacki, Sanne de Groen, informatiearchitect, adviseur proces-, gegevens-, en informatiemanagement (1u/week)

Urenoverzicht

Een inschatting van de urenbesteding van de diverse betrokken medewerkers is weergegeven in bijlage 1.

6. Planning en stroomschema

7. Communicatie

Essentieel onderdeel van het implementatietraject is de communicatie in de breedste zin van het woord: Alle betrokkenen moeten weten wat de wet inhoudt en wat de gevolgen en kansen hiervan zijn of kunnen zijn voor de gemeente. Ook moet duidelijk zijn welke keuzes bij de implementatie en toepassing van de wet gemaakt moeten en kunnen worden. Maastricht heeft al ruime ervaring met het zoeken van de dialoog en een bottom up-benadering, het uitdagen van burgers en uitgaan van de eigen verantwoordelijkheid van burgers. In die zin is de invoering van de omgevingswet slechts een van de uitdrukkingvormen van de bredere cultuurverandering in stadsontwikkeling/openbaar bestuur waar Maastricht al jaren mee aan de slag is. Dat betekent in ieder geval:

- presentaties voor alle direct bij de Omgevingswet betrokken medewerkers inclusief directie over de inhoud en gevolgen van de wet.
- presentaties voor B&W en raad over de inhoud en bestuurlijke implicaties van de wet. Deze presentaties hebben op hoofdlijnen al plaatsgevonden. Verdiepende presentaties volgen nog.
- expertmeetings waar specifiek op een onderwerp wordt ingegaan. Er komt in ieder geval een expertmeeting om wegwijs te worden in de nieuwe AMvB's.
- korte en bondige informatieberichten voor alle betrokkenen over de ontwikkelingen rondom de Omgevingswet en de verschillende implementatieactiviteiten.

Communicatieplan

De communicatie (en participatie) naar (en van) de Maastrichtse samenleving is een belangrijk onderdeel van het implementatieproces. Bij het opstellen van het ambitiesdocument zullen inwoners en initiatiefnemers uit de stad nadrukkelijk worden betrokken. Samen met communicatie zal een communicatieplan als één van de bouwstenen zal worden opgesteld en als onderdeel van het startbesluit door het college worden vastgesteld. Dit plan geeft met name antwoord op de vraag hoe de komst van de Omgevingswet en de wijze waarop Maastricht daarmee omgaat, wordt gecommuniceerd met de inwoners: met welke boodschap treden we naar buiten? Op welke wijze worden inwoners en stakeholders betrokken bij het bepalen van de spelregels in Maastricht? Hierbij ligt het voor de hand dat er een link wordt gelegd met de werkmethodes van het Maastricht-LAB (LABcafé, dialoog met Stadmakers). Communicatie en participatie met betrekking tot de instrumenten omgevingsvisie, omgevingsplan en eventueel omgevingsprogramma's is maatwerk per product en wordt bepaald in de projectorganisaties voor die producten.

Regionale samenwerking

Voor wat betreft de regionale samenwerking binnen Zuid-Limburg is het uitgangspunt dat samenwerking en afstemming over zowel de inhoud van de wet, het implementatieproces en de ambities gedurende het gehele proces centraal staat. Onderdeel van de discussie over het ambitiesdocument is de vraag in hoeverre werkzaamheden voor de implementatie (zoals juridische consequenties, digitalisering en competentieontwikkeling) verdeeld kunnen worden tussen de steden in (Zuid-)Limburg. Bij de discussie over het ambitiesdocument, de omgevingsvisie en het omgevingsplan worden de regionale samenwerkingspartners zoals de RUD, GGD en de veiligheidsregio nadrukkelijk betrokken. Belangrijke thema's met deze partners zijn stroomlijnen van werkprocessen, digitalisering en van regelgestuurd naar risicogestuurd werken en denken. Uiteindelijk kan ook kan worden bekeken over er meer taken regionaal uitgevoerd kunnen worden.

8. Financiën

Op dit moment is er nog geen concreet inzicht in welke kosten en baten de invoering van de Omgevingswet met zich mee brengt. Belangrijkste oorzaken daarvan zijn:

1. De uitvoeringsregelingen van de wet (AMVB's, Aanvullingswetten en Invoeringswet) zijn de komende 2 jaar nog in de maak;
2. De ambitie cq. de scenariokeuze voor een landelijk digitaal stelsel is nog niet is uitgekristalliseerd;
3. Er zullen nog aanvullende onderzoeken plaatsvinden naar welke alternatieve financieringsmogelijkheden er kunnen worden gevonden ter compensatie van minder legesinkomsten (minder vergoedingplichten) enerzijds en een verschuiving naar meer toezicht en handhaving.

Inmiddels is er een Financieel Akkoord gesloten tussen Ministerie I&M (Rijk), IPO (provincies), UvW (waterschappen) en VNG (gemeenten). De hoofdlijnen van dat akkoord zijn:

- 1) de éénmalige investeringskosten voor de bouw van het landelijke digitaal stelsel, het landelijke centrale informatiepunt en de invoeringsondersteuning (oa. door de VNG) komen volledig voor rekening van het Rijk
- 2) gemeenten gaan meebetalen aan de structurele uitvoeringskosten van het landelijke digitaal stelsel en het landelijke centrale informatiepunt
- 3) gemeenten moeten zelf de eigen invoeringskosten (zgn. transitiekosten) dragen. Daaronder vallen in elk geval de aansluiting van eigen digitale voorzieningen op het landelijke digitale stelsel, aanpassing van werkprocessen, organisatie- en cultuurveranderingstrajecten, kennis en opleiding, communicatie en de gevolgen van minder legesopbrengsten en een taakverschuiving naar meer toezicht en handhaving.

Het is niet aan de orde dat er structureel meer middelen zullen komen, dus de transitie dient budgetneutraal te worden uitgevoerd. Verder is in het akkoord afgesproken dat de besparingen, die de invoering van de Omgevingswet op termijn eventueel met zich meebrengt (bv. efficiencywinsten en minder onderzoekslasten) niet via het Gemeentefonds worden afgeroomd en dus ten gunste van de gemeente komen.

In de begroting moeten de verwachte kosten voor 2017 worden opgenomen. Van deze kosten kan echter maar een inschatting worden gemaakt tot aan het moment van vaststelling van het ambitiedocument. De kosten die daarna gemaakt moeten, zowel voor het inhoudelijke proces maar ook voor het aanpassen van de werkwijzen en competentieontwikkeling zijn namelijk sterk afhankelijk van het gekozen ambitieniveau.

In de eerste helft van 2017 zullen er door het kernteam, de projectgroep en de werkgroepen veel uren worden besteed aan het voorbereiden van de implementatie en het opstellen van het ambitiedocument. Vooral nog wordt als uitgangspunt gehanteerd dat waar dit medewerkers betreft die niet rendabel hoeven te zijn, deze kosten in beginsel zoveel worden betaald uit de reguliere werkbudgetten van de betrokken bedrijfsonderdelen/lijnafdelingen. Er zijn echter een aantal medewerkers en andere kosten waarvan vaststaat dat deze niet uit de reguliere middelen kunnen worden betaald en waarvoor extra budget nodig is.

Het betreft in de eerste helft van 2017 de volgende activiteiten:

Opstellen Ambitiedocument (proces & communicatiekosten)	€ 30.000
Externe juridische helpdesk 2017	€ 25.000
Deelname pilots/experimenten planvorming en digitalisering	€ 30.000
Inhuur ondersteuning procesmanagement (1,5 dag p/w)	€ 15.000
Uren rendabele mensen ontwikkeling, SSC, Ruimte en V&L	€ 55.000

Dit betekent dat er voor de eerste helft van 2017 een aanvullend budget van € 155.000 nodig is. In het kader van de P&C cyclus zal op eventuele afwijkingen gerapporteerd worden en zodra duidelijkheid is over het ambitieniveau en de impact hiervan op de organisatie zal het bedrag voor heel 2017 worden geconcretiseerd. Bij de Programmabegrotingen voor de daarop volgende jaren (2018 en volgende) zal de benodigde budget jaarlijks nader worden ingevuld.

9. Risicoparaagraaf

De Omgevingswet treedt medio 2019 definitief in werking. Vanaf dat moment zal de gemeente op een aantal onderdelen moeten voldoen aan de verschillende bepalingen en dient er gewerkt te worden overeenkomstig de uitgangspunten van de Omgevingswet. Het is denkbaar dat de gemeente risico's loopt in verband met de invoering van de nieuwe wet. In deze paraagraaf wordt op dat aspect ingegaan.

Inhoudelijke en procedurele risico's

De belangrijkste gemeentelijke instrumenten zijn:

- *Omgevingsvisie*: verplicht voor het hele grondgebied van de gemeente. Er is geen vormvereiste in de wet opgenomen en er geldt een overgangsregeling. Voor de korte termijn zijn er geen risico's m.b.t. de verplichte visie temeer daar de gemeente Maastricht een aantal visiedocumenten heeft. Met name de Stadsvisie kan al worden aangemerkt als een visie in het kader van de Omgevingswet. Weliswaar is die visie (en de actualisatie) al wat ouder maar er wordt technisch gesproken aan de wettelijke vereiste voldaan;
- *Omgevingsplan*: de huidige bestemmingsplannen zijn tot 2020 actueel. Dat betekent dat pas in 2020 over het Omgevingsplan nieuwe stijl beschikt dient te worden. Aangenomen wordt dat er voldoende tijd is om tot dat Omgevingsplan te komen.
- *Omgevingsvergunning*: dit stelsel blijft grotendeels ongewijzigd. De gemeente Maastricht is gewend hiermee te werken. Het feit dat er enkele regelingen aan het stelsel worden toegevoegd is op zich geen risico. Hooguit een aandachtspunt. Afhankelijk van de opzet van het omgevingsplan, op basis van hetgeen in het ambitiedocument (en de omgevingsvisie) wordt bepaald, kan sprake zijn van vervaging van normstelling met meer verantwoordelijkheden bij plantoetsing en vergunningverlening. Ook dit is een aandachtspunt.
- Omgevingsprogramma: hier worden geen risico's voor de gemeente voorzien. In principe is een omgevingsprogramma afgeleid van de visie en het omgevingsplan.

Personele risico's

Bij het thema *Vaardigheden & Competenties* is aangegeven dat er onderzocht dient te worden in hoeverre het verschil tussen SOLL en IST middels opleidingen en trainingen is weg te werken binnen een redelijke termijn. Indien deze gewenste veranderingen te lang gaan duren dan houdt dit een risico in met betrekking tot de effectiviteit van handelen in de nieuwe situatie in.

Financiële risico's

Voor de afdeling Veiligheid en Leefbaarheid zal de omgevingswet forse gevolgen hebben voor het takenpakket van de medewerkers en de financiële dekking. Dit komt doordat waarschijnlijk meer vergunningsvrij gerealiseerd kan worden waardoor er minder legeskosten geïnd kunnen worden. Daartegenover staat dat er in het proces van vergunningsverlening meer maatwerk geleverd moet worden omdat er minder is vastgelegd in het omgevingsplan dan nu in het bestemmingsplan vaak het geval is. De tijdsbesteding per omgevingsvergunning zal dus waarschijnlijk hoger worden. Datzelfde kan gaan gelden voor (bouw)toezicht en handhaving. Bij het opstellen van de omgevingsvisie en het omgevingsplan moet dit als belangrijk aandachtspunt worden meegenomen, zeker ook in relatie tot de begroting.

Op dit moment is nog niet te voorzien welke totale kosten gemoeid zullen zijn met de volledige implementatie van de Omgevingswet. Het is niet zinvol om een uitgewerkte planning voor de komende 2 à 3 jaar te maken gezien alle onzekerheden die er op dit moment zijn. Dat geldt zowel binnen de thema's *Kennis, Werkwijzen & Procedures* als *Vaardigheden & Competenties*.

Voor het thema Instrumenten moeten per onderdeel aparte begrotingen worden opgesteld. Daar is het op dit moment ook te vroeg voor. Dit wordt in beginsel bekostigd uit de reguliere werkbudgetten voor de ruimtelijke plannen in combinatie met andere budgetten (voor herziening van verordeningen e.d.).

Het grootste financiële risico voor de gemeente betreft de digitalisering. Daar komen landelijke richtlijnen voor waar de gemeente aan moet voldoen wil de gemeente digitaal kunnen blijven communiceren met alle basisadministraties, gegevensbanken. Essentieel daarbij zijn twee uitgangspunten: alle plannen moeten digitaal aangeboden worden en raadpleegbaar zijn. Daarnaast geldt dat alle actoren in de verschillende processen altijd over dezelfde informatie moeten kunnen beschikken.

Bestuurlijke risico's

De Omgevingswet geeft aan waar elke gemeente (en waterschap en provincie) aan moet voldoen. De wet kent echter geen sanctiebepalingen. Een en ander hangt verder sterk af van het ambitiedocument en het vervolgtraject.

Het grootste bestuurlijke risico is dat ten opzichte van de eigen gemeenschap onvoldoende wordt ingespeeld op de Omgevingswet en een goede toepassing van de daarin opgenomen instrumenten. De samenleving kan dan niet profiteren van de voordelen van de nieuwe wet.

Gelet moet nog worden op het verkiezingsjaar 2018. Voor de verkiezingen te nemen besluiten moeten goed verankerd worden.

Indien ervoor wordt gekozen om een deel van het implementatieproces samen met gemeenten in de regio te doen kunnen zich diverse bestuurlijke risico's voordoen, zoals verschillende snelheden van besluitvorming of strijdige belangen in de ambities. Dit kan zorgen voor discussies maar ook het proces flink vertragen.

Risicomanagement

Gezien de substantiële risico's die de invoering van de omgevingswet met zich meebrengt lijkt het verstandig om risicomanagement op dit project toe te passen. Hiertoe zal een eerste oriënterende sessie worden georganiseerd in oktober.

Bijlage 1. Urenoverzicht medewerkers B&O, V&L, concern en SSC

Medewerker	2016 (nov - dec)	2017 (januari - juni)	kosten
Tima vd Linden (KT)	50	600	reguliere middelen
Koos Jans (KT)	100	200	reguliere middelen
Onno de Jong (KT)	50	100	reguliere middelen
Erwin Maussen (KT)	20	50	reguliere middelen
Rob Kohl (KT+PG)	20	200	reguliere middelen
Dorien Schouten (KT)	40	160	Reguliere middelen
Anhilde de Jong (KT+PG)	40	100	reguliere middelen
Jake Wiersma (PG)	20	60	reguliere middelen
Vera Hamers (PG)	20	60	reguliere middelen
Anne Sophie Lemmens (PG)	20	60	reguliere middelen
Edo Lemmens (PG)	20	60	reguliere middelen
Suzanne Mestrom (PG)	20	60	reguliere middelen
Tim van Wanroij (PG)	20	60	reguliere middelen
Rik Lebouille (PG)	20	60	reguliere middelen
Albert Royen (PG+DW)	20	60	(ca. €8000)
Francois Weerts (PG+JW)	80	160	reguliere middelen
Frank Konings (PG+JW)	20	200	reguliere middelen
Nicole Keizer (PG)	20	200	Reguliere middelen
Math Jongen (PG)	20	60	reguliere middelen
Albert Albers (PG)	20	60	reguliere middelen
Robert Bongers (PG)	10	60	Reguliere middelen
Chantal Kneepkens (PG)	20	60	Reguliere middelen
Wim Ortjens (PG)	10	20	reguliere middelen
Eric Gruisen (PG)	10	20	reguliere middelen
Ad balemans (JW, DW)	40	80	(ca. 12000)
Paula Alderden (JW)	40	80	(ca. 12000)
Moniek Wetzels (JW)	20	40	reguliere middelen
Astrid Vermeulen (JW)	20	40	reguliere middelen
Extra jurist V&L (JW)	20	40	Reguliere middelen
Jos Lochs (JW)	20	40	reguliere middelen
Cecile Hodzelmans (DW)	10	20	(ca. 3000)
Erwin Kusters (DW)	10	20	(ca. 3000)
Karin Kolacki (DW)	10	20	(ca. 3000)
Sanne de Groen (DW)	10	20	(ca. 3000)
Charles Slierendrecht (DW)	-	PM	
Adviseur procesmanagement	-	PM	
Adviseur informatiemanagement	-	PM	
Adviseur gegevensmanagement	-	PM	
Informatiearchitect	-	PM	
Planeconomie	-	PM	
			Totaal ca. €55.000

KT = Kernteam

PG = Projectgroep

JW = Juridische Werkgroep

DW = Digitalisering werkgroep

Bijlage 2. Gemeentelijke regelgeving en beleid ter bepaling ambities deregulering

REGELGEVING, PUBLICATIES THEMA'S OMG.WET OP SITE	FORMELE MAASTRICHTSE REGELGEVING OP OVERHEID.NL			BELEIDSSTUKKEN OP MAASTRICHT.NL
	Verordeningen	Besluiten	Beleidsregels	Visiestukken, Handboeken, Nota's enz.
				Binnenplanse thema's
Algemeen	APV			• Structuurvisie 2013 • Stadsvisie 2008
Bouwen en grondzaken/bodembeleid	• Bouwverordening 1999 • Coördinatieverordening gemeente Maastricht 2015 • Exploitatieverordening Maastricht 2003 • Algemene Verordening Ondergrondse Infrastructuur 2016 • Verordening aansluitvoorwaarden riolering 2000	• Verlegregeling Kabels en Leidingen 2016	• Beleidskader bodem 2012 • Kadernota grond- en vastgoedbeleid Maastricht 2012 • Handboek Kabels en Leidingen 2016	• Handhaving bodem 2006 • Meerjaren Prognose Grond- en Vastgoedexploitaties 2013 • Gemeentelijk Rioleringsplan Maastricht 2013-2017
Wonen • bedrijventerreinen en kantoorlocaties • stedenbouwkundig beleid • wonen en doelgroepen	• Huisvestingsverordening voor woonwagens-tandplaatsen 2003 • Woonschepenverordening Zuid-Willemsvaart 2007 • Beheersverordening Boschpoort 2013 • Brandbeveiligingsverordening 2010	• Aanwijzingsbesluit ligplaatsverbod 2007 • Uitvoeringsregels woningsplitsing	• Principes vormgeving kunstwerken en hoofdwegen A2-project 2012 • Beleid woningsplitsing 2016	• Visie op bedrijventerreinen '10 en '13 • Kwaliteitsatlas werklocaties 2010 • Herijking Structuurschets West 2005 • Structuurschets Noordoost 2008 + Cultuurparagraaf • Ontwerp Structuurvisie Wonen Zuid-Limburg • Welstandsnota 2004 • Verkenning doelgroepen en betaalbaarheid van het wonen Maastricht 2016-2031
Cultureel erfgoed	• Erfgoedverordening 2014 • Verordening op de Welstands/Monumenten-commissie 2010	• Aanwijzingsbesluit detectorverbod Borgharen 2006	• Beleidsnota Springlevend Verleden • Restauratierichtlijnen 2011	• Vestingvisie 2010-2025

REGELGEVING, PUBLICATIES THEMA'S OMG.WET OP SITE	FORMELE MAASTRICHTSE REGELGEVING OP <u>OVERHEID.NL</u>			BELEIDSSTUKKEN OP <u>MAASTRICHT.NL</u>
	Verordeningen	Besluiten	Beleidsregels	Visiestukken, Handboeken, Nota's enz.
				Binnenplanse thema's Vergunningvrij
Economie • centrummanagement • evenementenbeleid • horeca en hotelbeleid	• APV • Evenementenverordening • Verordening Winkeltijden Maastricht 2015 • Marktverordening • Drank- en Horecaverordening Paracommercie 2014 • Verordening Speelautomatenhallen en Speelautomaten 2001	• Branchebesluit 2015 • Marktreglement Maastricht • Bepalingen bij het aangaan van exploitatieovereenkomst aangaande de herinrichting kernwinkelgebied • Vaststellingsbesluit overzicht en maximum aantal smart/head/growshops 2003 • Inrichtingseisen seksinrichtingen 2000 • Nadere regels kleinschalige evenementen 2012 • Voorwaarden voor consumptieve markten tijdens carnaval 2009 • Vergunningsplicht handelsreclame	• Horecabeleidsnota 2016-2019, 2016 • Beleidsregels en toetsingcriteria ontheffingen nachtzakken 2016 • Beleidsregels handhaving seksinrichtingenbeleid 2000 • Beleidsregels evenementenvergunning '13 • Nadere regels kleinschalige evenementen 2012 • Beleidsregel marktgerelateerde evenementen binnenstad • Nota Standplaatsen Ambulante Handel 2013 • Standplaatsenplan woensdag en vrijdagmarkt 2014 • Beleidsregels evenementenvergunningen carnaval • Beleidsregel gebruik statafels tijdens evenementen 2006 • Terrassenbeleid en Toetscriteria 2008 + addendum 2012	• Economische visie Maastricht 2020 • Detailhandelsnota 2008 • Horecanota 2008 • Terrassenbeleid Maastricht 2015 • Winkelerondersteunende horeca bij de bestemming detailhandel • Vestiging consumentverzorgende ambachtelijke bedrijven • Parkeren in voortuinen cq voor de voorgevel (niet zijnde oprit) • Gebruik van gebouwen als seksinrichting, escortbedrijf en prostitutie (straat- en raam) • Gebruik van gebouwen als smart-/head- en growshops • Aan huis verbonden beroepen, kleine kantoorruimtes aan huis • Guesthouse, B&B ondergeschikt aan wonen, maximaal 2 kamers
Volksgezondheid • geluid • licht • sport	• APV • Geluidhinderverordening 1995	<i>In APV gereserveerd:</i> • Geluid- en lichteinder	• Beleidsregels straatmuziek 2006 • Sportnota 2004-2012 • Beleidsregels sport 2006	• Sportnota 2020 • Hogere grenswaardenbeleid geluid augustus 2013 • Geluidsbelastingkaarten 2011 • Resultaten meten met diffusiebuisjes (lucht) 2016

REGELGEVING, PUBLICATIES THEMA'S OMG.WET OP SITE	FORMELE MAASTRICHTSE REGELGEVING OP <u>OVERHEID.NL</u>			BELEIDSSTUKKEN OP <u>MAASTRICHT.NL</u>
	Verordeningen	Besluiten	Beleidsregels	Visiestukken, Handboeken, Nota's enz.
				Binnenplanse thema's
Groen-, milieubeheer en afval	- Bomenverordening gemeente Maastricht 2010 - APV - Verordening t.b.v. geluidhinder ikv festiviteiten - Afvalstoffenverordening 2013	<i>Bodem, weg en milieuverontreiniging</i> <i>Het bewaren van houtopstanden</i> <i>Maatregelen tegen ontsiering en stankoverlast</i> <i>Stankoverlast door gebruik van meststoffen</i> <i>Uitvoeringsbesluit Afvalstoffenverordening 2016</i>	- Beleidsregel ter invulling van de Regeling locatiespecifieke omstandigheden bodemsanering 2003 - Kamperen buiten kampeerterreinen	- Duurzaamheidskompas '13 - Rapport 'Stadsdialoog Lokaal Energie Akkoord 2015'
Maatschappelijke thema's - jeugd en onderwijs - cultuur - zorg	Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs 2015		- Beleidsuitgangspunten huisvesting primair en voortgezet onderwijs 2000 - Beleidsregel criterium dichtstbijzijnde toegankelijke school t.b.v. SBO-scholen	- Startnotitie 'Cultuur, een rol van betekenis' 2015 - Nota Student en Stad 2000 Mantelzorg (onder voorwaarden)
Openbare ruimte - uitstallingenbeleid - Inrichting van de stad - parkeren	- APV - Verordening voor de Commissie Straatnaamgeving - Wegsleepverordening Maastricht 2005 - Verordening op het beheer en het gebruik van de gemeentelijke begraafplaats Tongerseweg 2008 - Verordening Parkeerregulering en Parkeerbelastingen	- Algemene regels voor vergunningvrij plaatsen van uitstallingen 2016 - Algemene regels voor vergunningvrij plaatsen van voorwerpen of stoffen op, aan of boven de weg 1996 - Uitvoeringsvoorschriften naamgeving, nummering '14 - Aanwijzing verbodzone autohandel op de openbare weg 2010 - Aanwijzing betaald parkeren 2016 - Aanwijzing weggedeelten voor vergunninghouders parkeren 2016 - diverse besluiten, bv. omtrent parkeren elek. auto	- Uitstallingenbeleid 2016 - Beleidsregels ongehinderde doorgang voor voetgangers en regeling uitstallingen Wyckerbrug--straat, Stationsstraat-west en Rechtstraat 2004 - Beleidsregels voor het toepassen van parkeerschijfzones 2004 - Beleidsregels Toeristisch Vervoer Maastricht 2011 - Beleidsregels banierenparade 2012 <i>Allerlei beleid, regels, besluiten omtrent gebiedsontzeggingen, drankgebruik, stadions, bedelarij</i>	- Handboek Openbare Ruimte, Inrichtingsvoorwaarden gemeente Maastricht 2009 - Handboek Verkeer, Inrichtingsvoorwaarden gemeente Maastricht 2009 - Beleidsnota Parkeren 2008 - Parkeernormen 2011 - Spelregels laden en lossen in het centrum 2013 - Beleidsplan handhaving fysieke ruimte 2009 - Antennebeleid 2009 - UMTS-nota 2009 - Raamplan openbare ruimte binnenstad 2001 - Fietsplan 2009 Parkeren in voortuinen cq voor de voorgevel Bouwen van antennes